

**IT-TWEĠIBIET TAL-KUMMISSJONI EWROPEA GHAR-RAPPORT SPEĊJALI
TAL-QORTI EWROPEA TAL-AWDITURI:
“ID-DRITTIJET TAL-PASSIĠĠIERI TAL-AJRU MATUL IL-PANDEMIJA TAL-
COVID-19: ID-DRITTIJET EWLENIN MHUMIEX PROTETTI MINKEJJA L-
ISFORZI TAL-KUMMISSJONI”**

SOMMARJU EŻEKUTTIV

I. Il-Kummissjoni hadet azzjoni minnufih u pprezentat rispons immedjat biex jittaffa l-impatt soċjoekonomiku tat-tifqigha tal-COVID-19, iċċentrat fuq rispons koordinat Ewropew.¹ Dan kien jinkludi leġislazzjoni mmirata biex isserraħ lil-linji tal-ajru b’mod temporanju mill-obbligi tal-użu tas-slots tal-ajruporti skont id-dritt tal-UE, il-Linji Gwida Interpretattivi dwar id-drittijiet tal-passiġġieri fil-kuntest tal-COVID-19 u Qafas Temporanju li jippermetti lill-Istati Membri jużaw il-flessibbiltà sħiħa prevista skont ir-regoli dwar l-ghajnuna mill-Istat biex isostnu l-ekonomija fil-kuntest tat-tifqigha tal-COVID-19.

II. Fil-Linji Gwida Interpretattivi tagħha dwar id-drittijiet tal-passiġġieri fil-kuntest tal-COVID-19 tat-18 ta’ Marzu 2020, il-Kummissjoni enfasizzat li l-passiġġieri għandhom id-dritt għal informazzjoni korretta dwar id-drittijiet tagħhom u d-dritt li jingħataw għazla ċara bejn rimborż fi flus u rimborż permezz ta’ voucher f’każ ta’ kancellazzjonijiet.

Id-deċiżjoni dwar il-prijoritajiet tal-infiq hija l-kompetenza tal-Istati Membri. Madankollu, il-Kummissjoni fakkret lill-Istati Membri li skont ir-regoli dwar l-ghajnuna mill-Istat, huma jistgħu jagħtu għajnuna biex il-linji tal-ajru/l-operaturi turistiċi jkunu jistgħu jirrimborżaw lill-passiġġieri.

III. L-ghadd enormi ta’ kancellazzjonijiet f’daqqa matul il-pandemija tal-COVID-19 wera l-importanza ta’ regoli għall-UE kollha u l-importanza tal-implimentazzjoni u l-infurzar uniformi tagħhom. Fl-Istrategija tagħha għal Mobbiltà Sostenibbli u Intelliġenti², il-Kummissjoni impenjat ruħha li tqis l-ghazliet u l-benefiċċji biex tkompli b’qafas multimodali għad-drittijiet tal-passiġġieri li hu ssimplifikat, aktar konsistenti u armonizzat kif ukoll reziljenti għall-kriżijiet.

IV. a) Il-Kummissjoni tqis li huwa ta’ importanza kbira li l-linji tal-ajru jinfurmaw lill-passiġġieri b’mod korrett dwar id-drittijiet tagħhom u li l-korpi nazzjonali tal-infurzar, li huma responsabbli għall-infurzar tad-drittijiet tal-passiġġieri, jieħdu azzjoni f’każ li l-linji tal-ajru jonqsu milli jagħmlu dan. Filwaqt li l-linji tal-ajru fil-fatt iffaċċjaw għadd bla precedent ta’ kancellazzjonijiet u għalhekk kriżi ta’ likwidità, il-Kummissjoni tqis li huwa vitali għall-fiduċja tal-konsumaturi fl-industrija tat-trasport u tal-ivvjagġar li l-linji tal-ajru jinfurmawhom b’mod xieraq dwar id-dritt tagħhom għal rimborż fi flus. F’Mejju 2020, il-Kummissjoni adottat Rakkomandazzjoni li għandha l-ghan li tagħmel il-vouchers tal-ivvjagġar alternattiva attraenti għar-rimborż fi flus għall-passiġġieri u l-vjaġġaturi b’pakketti tal-ivvjagġar, biex tittaffa l-kriżi ta’ likwidità għat-trasportaturi u rakkomandat ukoll li dawn il-vouchers jiġu protetti kontra l-insolvenzi.

¹ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_mt

² COM(2020)789 final

Huwa diffiċli hafna li tinkiseb ħarsa generali fil-livell tal-UE dwar is-sitwazzjoni reali minħabba n-nuqqas tal-obbligi tar-rappurtar lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni użat il-proċedura ta' djalogu EU Pilot biex tircievi l-informazzjoni. Fl-2013, il-Kummissjoni pproponiet ukoll rekwiżiti ta' rappurtar imsaħħa, iżda għad ma hemmx qbil fil-Kunsill biex jipproċedi b'din il-proposta.

b) Minn Marzu 2020, il-Kummissjoni adottat għadd ta' Linji Gwida u Komunikazzjonijiet bil-għan li tappoġġa l-isforzi ta' koordinazzjoni tal-Istati Membri u tissalvagwardja l-moviment liberu fl-Unjoni fiz-żminijiet tal-pandemija tal-COVID-19.

Id-deċiżjoni dwar il-prijoritajiet tal-infiq hija l-kompetenza tal-Istati Membri. Mhuwiex ir-rwol tal-Kummissjoni, bħala infurzatur tal-kompetizzjoni, li tistieden lill-Istati Membri jistabbilixxu skemi ta' għajjnuna biex jiffacilitaw ir-rimborż tal-passiġġieri.

Li għamlet il-Kummissjoni huwa li fakkret lill-Istati Membri li, skont ir-regoli dwar l-għajjnuna mill-Istat, huma jistgħu jagħtu għajjnuna biex il-linji tal-ajru/l-operaturi turistiċi jkunu jistgħu jirrimborżaw lill-passiġġieri.

L-Istati Membri ma tawx għajjnuna mill-Istat lil-linji tal-ajru u lill-organizzaturi tal-pakketti kollha. Barra minn hekk, dawx li ma rċevewx għajjnuna mill-Istat bdew jirrimborżaw lill-passiġġieri, b'riżultat ta' miżuri ta' appoġġ u infurzar meħuda mill-Kummissjoni u mill-Istati Membri.

c) Is-sit web Re-open EU jagħti informazzjoni dwar ir-restrizzjonijiet fuq l-ivvjagġar fis-seħħ f'kull Stat Membru. Is-siti web ewlenin rilevanti għad-drittijiet tal-passiġġieri huma s-sit web L-Ewropa Tiegħek u s-sit web tar-Rispons għall-Coronavirus immedija fl-1 ta' Marzu 2020.

d) Il-Kummissjoni taqbel li l-qafas legali eżistenti jeħtieġ li jiġi rieżaminat kif deskritt ukoll fl-Istrateġija għal Mobbiltà Sostenibbli u Intelligenti. Fl-2013, il-Kummissjoni kienet diġà pproponiet rieżami għad-drittijiet tal-passiġġieri tal-ajru, abbażi tal-esperjenzi li ngabru s'issa u l-kriżi tas-sħaba tal-irmied volkaniku fl-2010. Dan huwa fajl pendenti ta' prijorità għall-Kummissjoni u hija ttenni, f'kull Presidenza tal-Kunsill, il-ħtieġa urġenti li tipproċedi bih fil-Kunsill.

V. Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjonijiet kollha.

INTRODUZZJONI

01. Id-Drittijiet tal-Passiġġieri tal-UE huma essenzjali għall-funzjonament tajjeb tas-suq intern u tan-networks tat-trasport peress li jipproteġu lill-passiġġieri Ewropej matul id-diversi fażijiet ta' vjaġġ bl-ajru, bil-ferrovija, bil-baħar, bix-xarabank u bil-kowċ. Il-pandemija tal-COVID-19 fakkret ir-rilevanza tagħhom.

02. Id-Drittijiet tal-Passiġġieri huma fil-qalba tal-politika tal-UE dwar it-trasport u l-konsumatur, hekk kif stqarret il-QEA fir-rapport tagħha tal-2018: "inizjattiva ewlenija tal-UE".

03. Il-Proposta għal revizjoni tar-Regolament tal-2013³ hija fajl pendenti ta' prijorità skont il-Programm ta' Hidma tal-Kummissjoni għall-2021.

³ COM(2013) 130 final tat-13 ta' Marzu 2013.

04. Id-drittijiet tal-passiġġieri tal-UE huma infurzati f'ambjent ta' governanza f'diversi livelli. F'dan l-isfond, il-korpi u l-awtoritajiet fil-livell nazzjonali huma involuti fl-infurzar tagħhom, filwaqt li l-Kummissjoni tappoġġa u tissorvelja l-azzjonijiet tagħhom.

05. Mill-bidu tal-pandemija, il-Kummissjoni fittxet li trawwem il-kooperazzjoni u l-koordinazzjoni bejn l-Istati Membri. Minn Marzu 2020, il-Kummissjoni adottat għadd ta' Linji Gwida u Komunikazzjonijiet bil-għan li tappoġġa l-isforzi ta' koordinazzjoni tal-Istati Membri u tissalvagwardja l-moviment liberu fl-Unjoni fiż-żminijiet tal-pandemija tal-COVID-19⁴.

Ġew adottati miżuri differenti, kif deskritt f'aktar dettall fl-iskeda ta' żmien tal-azzjonijiet fis-sit web tal-Kummissjoni dwar ir-Rispons għall-Coronavirus.⁵

Għandu jiġi nnutat li d-dritt tal-moviment liberu fl-UE mhumiex inkondizzjonat u jista' jiġi ristrett għal raġunijiet ta' saħħa pubblika. Dan huwa stabbilit fit-Trattat (l-Artikolu 21 tat-TFUE) kif ukoll fil-legiżlazzjoni sekondarja (id-Direttiva 2004/38).

L-Istati Membri jistgħu għalhekk jimponu miżuri li jillimitaw il-moviment liberu tal-persuni fl-UE b'rispons għall-pandemija. Il-miżuri meħuda ma għandhomx imorru lil hinn minn dak li huwa strettament neċessarju (proporzjonalità) u ma għandhomx jagħmlu distinzjoni bejn vjaġġaturi abbażi tan-nazzjonalità tagħhom (nondiskriminazzjoni). Il-Kummissjoni ssorveljat ir-rispett ta' dawk il-prinċipji u kienet f'kuntatt mill-qrib mal-Istati Membri.

06. Biex titnaqqas it-trażmissjoni tal-virus, fis-17 ta' Marzu 2020⁶ il-mexxejja tal-UE qablu dwar restrizzjoni temporanja kkoordinata fuq vjaġġar mhux essenzjali lejn l-UE li giet infurzata sat-30 ta' Gunju 2020. Fir-rigward tar-restrizzjonijiet fuq vjaġġar lejn l-UE, minn Mejju 2020 'il quddiem, il-fruntieri reġgħu nfethu gradwalment, iżda komplew jiġu applikati restrizzjonijiet sanitarji (bħal regoli ta' kwarantina għal persuni li jivvjaġġaw minn reġjuni b'riskju għoli jew rekwiżiti tal-ittestjar) u, għal kunsiderazzjonijiet ta' saħħa pubblika, kien

⁴ Ara l-lista fin-nota 3 f'qiegħ il-paġna tal-Premessa 8 tar-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill (UE) 2020/1475: Linji gwida tal-Kummissjoni għal miżuri ta' ġestjoni tal-fruntieri biex tiġi protetta s-saħħa u tiġi żgurata d-disponibbiltà tal-oġġetti u tas-servizzi essenzjali (ĠU C 86 I, 16.3.2020, p. 1), Linji gwida tal-Kummissjoni rigward l-eżerċitar tal-moviment liberu tal-ħaddiema (ĠU C 102 I, 30.3.2020, p. 12), "Pjan Direzzjonali Ewropew Kongunt għat-tneħħija tal-miżuri ta' konteniment tal-COVID-19" tal-President tal-Kummissjoni Ewropea u l-President tal-Kunsill Ewropew, Gwida tal-Kummissjoni dwar il-moviment liberu tal-professjonisti fil-kura medika u l-armonizzazzjoni minima tat-taħriġ fir-rigward tal-miżuri ta' emerġenza tal-COVID-19 (ĠU C 156, 8.5.2020, p. 1), il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lejn approċċ gradwali u kkoordinat għar-ritorn tal-libertà ta' moviment u t-tneħħija tal-kontrolli fil-fruntieri interni (ĠU C 169, 15.5.2020, p. 30), il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar it-tielet valutazzjoni tal-applikazzjoni tar-restrizzjoni temporanja fuq l-ivvjaġġar mhux essenzjali lejn l-UE COM(2020) 399 final, Linji gwida tal-Kummissjoni dwar il-ħaddiema stagjonali fl-UE fil-kuntest tat-tifqigħa tal-COVID-19 (ĠU C 235 I, 17.7.2020, p. 1), il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-implimentazzjoni tal-Korsiji Ħodor skont il-Linji Gwida għall-miżuri ta' ġestjoni tal-fruntieri biex tiġi protetta s-saħħa u tiġi żgurata d-disponibbiltà tal-oġġetti u tas-servizzi essenzjali (ĠU C 96I, 24.3.2020, p. 1), Linji gwida tal-Kummissjoni dwar l-Iffaċilitar tal-Operazzjonijiet tal-Merkanzija bl-Ajru waqt it-tifqigħa tal-COVID-19 (ĠU C 100 I, 27.3.2020, p. 1), u Linji gwida tal-Kummissjoni dwar il-harsien tas-saħħa tal-baħħara, tal-passiġġieri u ta' persuni oħrajn li jkunu jinsabu abbord il-bastimenti u dwar ir-ripatrijazzjoni u l-arranġamenti tal-ivvjaġġar tagħhom (ĠU C 119, 14.4.2020, p. 1).

⁵ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_mt

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/mt/policies/coronavirus/covid-19-travel-and-transport/>

hemm parir generali biex in-nies ma jivvjagġawx. F'Ġunju 2020, il-Kunsill adotta Rakkomandazzjoni⁷ dwar ir-restrizzjonijiet temporanji fuq vjaġġar mhux essenzjali lejn l-UE u t-tneħħija possibbli ta' tali restrizzjonijiet. Dan ir-Rakkomandazzjoni giet aġġornata fit-2 ta' Frar 2021.

07. F'Ottubru 2020, il-Kummissjoni pprezentat sett addizzjonali ta' azzjonijiet biex tgħin biex jiġi limitat it-tixrid tal-coronavirus, biex jiġu salvati l-hajjiet u biex tissaħħaħ ir-reziljenza tas-suq intern. Il-miżuri kienu jinkludu Formola tal-Lokalizzazzjoni tal-Passiġġieri diġitali tal-UE komuni biex tgħin lill-Istati Membri jwettqu valutazzjonijiet tar-riskju tal-wasliet u jippermettu t-traċċar tal-kuntatti⁸. Matul il-perjodu, il-Kummissjoni kienet f'kuntatt mal-Istati Membri biex tissorvelja s-sitwazzjoni u tikkoordina r-restrizzjonijiet fuq l-ivvjagġar, b'mod partikolari, permezz ta' network ta' punti ta' kuntatt nazzjonali.

13. L-ewwel inċiż — Il-Kummissjoni tenfasizza li d-dmir ewlieni ta' informazzjoni f'każ ta' tfixkil jaqa' fuq it-trasportaturi nfushom. F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni tenfasizza li l-Korpi ta' Infurzar Nazzjonali (National Enforcement Bodies, NEBs) għandhom jissorveljaw regolarment l-implimentazzjoni mit-trasportaturi.

Madankollu, il-Kummissjoni twettaq regolarment studji tal-Ewrobarometru dwar is-sensibilizzazzjoni taċ-ċittadin dwar id-drittijiet tal-passiġġieri (l-aħħar dati mill-2019) li jikkonfermaw li l-livell tas-sensibilizzazzjoni pubbliku għandu jitjieb aktar u tikkontribwixxi għal dan permezz tas-sit web tagħha “L-Ewropa Tiegħek”, l-informazzjoni pprovduta permezz taċ-Ċentri ta' Kuntatt tal-Europe Direct (Europe Direct Contact Centres, EDCC), l-appoġġ tagħha għan-Network taċ-Ċentri Ewropej tal-Konsumaturi (ECC-Net) u l-kampanja tagħha dwar id-drittijiet tal-passiġġieri⁹.

It-tieni inċiż - Il-Kummissjoni taqbel li l-infurzar tar-regolamenti għandu jiġi indirizzat bħala prijorità. Il-leġiżlazzjoni fis-seħħ tipprovdi li hija r-responsabilità tal-Istati Membri biex jistabbilixxu l-NEBs tagħhom u biex jistabbilixxu sanzjonijiet effettivi, proporzjonati u dissważivi għall-ksur ta' regolamenti dwar id-drittijiet tal-passiġġieri.

L-infurzar mill-NEBs ivarja skont il-kompetenzi tagħhom mogħtija lilhom skont il-liġi nazzjonali (deċiżjonijiet vinkolanti, sanzjonar effettiv, trattament ta' lmenti individwali).

It-tielet inċiż - Il-Kummissjoni tqis li r-rwol attwali tagħha huwa li tissorvelja l-applikazzjoni effettiva tal-qafas ezistenti dwar id-drittijiet tal-passiġġieri.

Il-Kummissjoni ma għandhiex mandat biex tikkoordina l-implimentazzjoni tal-qafas dwar id-drittijiet tal-passiġġieri fil-livell tal-Istati Membri.

OSSERVAZZJONIJIET

20. Il-Kummissjoni tqis li s-sensibilizzazzjoni tal-passiġġieri u l-vjaġġaturi dwar id-drittijiet tagħhom huwa ta' importanza kbira. Din hija r-raġuni għaliex il-Kummissjoni titlob regolarment għal sfharriġiet tal-Ewrobarometru dwar din il-kwistjoni.

⁷ Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill (UE) 2020/912 tat-30 ta' Ġunju 2020 dwar ir-restrizzjoni temporanja fuq vjaġġar mhux essenzjali lejn l-UE u t-tneħħija possibbli ta' tali restrizzjoni; ĠU N° L 208 tal-1.7.2020, p. 1.

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/mt/ip_20_1986

⁹ https://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/campaign_en

Il-Kummissjoni hija konxja li l-livell tas-sensibilizzazzjoni pubbliku għandu jitjieb aktar.

Ara wkoll it-twegiba tal-Kummissjoni għall-ewwel inċiż tal-paragrafu 13.

21. Il-Kummissjoni tenfasizza li d-dmir ewlieni ta' informazzjoni f'każ ta' tfixkil jaqa' fuq it-trasportaturi nfushom. Il-Korpi Nazzjonali tal-Infurzar (National Enforcement Bodies, NEBs) għandhom jissorveljaw regolarment jekk it-trasportaturi jimplimentawhiex. Il-Kummissjoni pprovdiet informazzjoni Prattika għaċ-ċittadini kollha, eż. fis-sit web "L-Ewropa Tiegħek", permezz tal-kampanja ta' informazzjoni tagħha dwar id-drittijiet tal-passiġġieri u permezz taċ-Ċentri ta' Kuntatt tal-Europe Direct.

23. Il-Kummissjoni żżid li skont il-PTD, il-vjaġġaturi b'pakketti tal-ivvjaġġar għandhom jiġu rimborzati jekk jiterminaw il-kuntratt minhabba ċirkostanzi inevitabbli u straordinarji (l-Artikolu 12(2) tal-PTD). F'każijiet oħra jistgħu jkunu intitolati għal rimborż parzjali (ara l-Artikolu 12(1) tal-PTD).

27. Il-Kummissjoni hadet azzjoni f'dawn il-każijiet kollha u, b'riżultat ta' dan, uħud mill-Istati Membri ma estendewx jew ma emendawx il-miżuri temporanji tagħhom. Fil-kumpliment tal-każijiet, il-Kummissjoni bdiet proċeduri ta' ksur.

Ara wkoll l-osservazzjonijiet tal-QEA fil-paragrafu 65.

32. L-Istati Membri ma tawx għajna mill-Istat lil-linji tal-ajru u lill-organizzaturi tal-pakketti kollha. Barra minn hekk, daww li ma rċevewx għajna mill-Istat b'dew jirrimborżaw lill-passiġġieri, b'riżultat ta' miżuri ta' appoġġ u infurzar meħuda mill-Kummissjoni u mill-Istati Membri.

33. It-twegiba komuni tal-Kummissjoni għall-paragrafi 33-36 u l-Kaxxa 6:

Fir-rigward tar-Regolament (KE) Nru 261/2004, fl-2013 il-Kummissjoni pproponiet li tiċċara d-drittijiet u l-obbligi tal-partijiet rilevanti kollha jekk ikunu involuti l-intermedjarji.

Fir-rigward tal-pakketti tal-ivvjaġġar, li mhumiex direttament komparabbli, il-Kummissjoni se tivvaluta kif kondivizzjoni aktar ġusta tal-piż fost l-operaturi ekonomiċi tul il-katina tal-valur tista' tikkontribwixxi għal protezzjoni aħjar tal-konsumatur¹⁰.

L-infurzar meta jkunu involuti l-intermedjarji huwa wkoll parti mid-djalogu EU Pilot li għaddej mal-Istati Membri kollha. Il-Kummissjoni u n-Network CPC nedew sħarriġ ikkoordinat dwar il-prattiki attwali tal-kancellazzjoni mil-linji tal-ajru fejn tqajmet ukoll din il-kwistjoni.

38. Il-Kummissjoni tindika li r-Rakkomandazzjoni dwar il-vouchers mhux biss ipproponiet ċerti karatteristiċi għal vouchers bħal pereżempju l-protezzjoni mill-insolvenza u biex jagħmluhom aktar attraenti għall-passiġġieri u għall-vjaġġaturi b'pakketti tal-ivvjaġġar. Enfasizzat ukoll li — minbarra l-aspetti tal-Għajna mill-Istat — l-Istati Membri u l-operaturi għandhom jiġu mhegga jqisu l-użu tal-iskemi tal-Unjoni disponibbli biex jappoġġaw l-attività u l-ħtiġijiet tal-likwidità tal-imprizi.

Ir-Rakkomandazzjoni dwar il-vouchers kellha effett fuq l-Istati Membri, bil-biċċa l-kbira tagħhom jiddeċiedu f'dak il-punt li jissorveljaw b'mod aktar strett l-implimentazzjoni

¹⁰ Ara COM(2013)130 final (l-Artikoli 14 (6) u (7) il-ġodda), u COM(2021) 90 final, p. 21

korretta tar-regoli eżistenti minn linji tal-ajru individwali u organizzaturi tal-pakketti tal-ivvjagġar.

39. L-ewwel inċiż — Rigward id-drittijiet tal-passiġġieri tal-ajru kif ukoll il-pakketti tal-ivvjagġar, il-Greċja pereżempju emendat il-liġi nazzjonali tagħha wara li tnediet il-proċedura ta' ksur: ir-regoli dwar il-perjodu ta' validità ta' 18-il xahar għall-vouchers ma japplikawx aktar għal talbiet li jirriżultaw minn kanċellazzjonijiet ta' titjiriet mill-1 ta' Settembru 2020.

Ara l-osservazzjonijiet tal-QEA fil-paragrafu 65.

41. It-tielet inċiż — Il-Kummissjoni pproponiet li tintroduci rekwiżiti ta' rappurtar għall-NEBs fil-proposta tagħha tal-2013.

44. Hija r-responsabbiltà tal-Istati Membri li jstabbilixxu l-prijoritajiet tal-infiq tagħhom u li jiddeċiedu għal liema finijiet jixtiequ jipprovdu l-għajjnuna.

Ir-rwol tal-Kummissjoni bħala awtorità tal-kompetizzjoni huwa li teżamina jekk tali għajjnuna mill-Istat tistax tiġi ddikjarata kompatibbli abbażi ta' waħda mir-raġunijiet previsti fit-Trattat.

Mhuwiex ir-rwol tal-Kummissjoni bħala infurzatur tal-kompetizzjoni li thegġeġ lill-Istati Membri biex ikun hemm rabta bejn l-għajjnuna mill-Istat u r-rimborż tal-passiġġieri.

Madankollu, il-Kummissjoni nnutat fir-Rakkomandazzjoni tagħha (UE) 2020/648 tat-13 ta' Mejju 2020 li l-Istati Membri għandhom il-possibbiltà li jipprovdu għajjnuna biex jiffaċilitaw ir-rimborż tal-passiġġieri u l-vjaġġaturi.

48. It-twegiba komuni tal-Kummissjoni għall-paragrafi 48 u 54:

Sabiex tgħin biex jittaffa l-impatt tal-pandemija, il-Kummissjoni Ewropea mhux biss ressqet l-adozzjoni tar-regoli *ad hoc* dwar l-għajjnuna mill-Istat f'Marzu 2020, iżda wkoll tal-legiżlazzjoni mmirata biex isserraħ lil-linji tal-ajru b'mod temporanju mill-obbligi tagħhom tal-użu tas-slots tal-ajruporti skont id-dritt tal-UE. Barra minn hekk, f'Mejju 2020, adottat regoli li jemendaw ir-Regolament dwar is-Servizzi tal-Ajru biex itaffu b'mod temporanju il-pressjoni finanzjarja fuq il-linji tal-ajru, u li jippermettu lil daww il-linji tal-ajru li jinsabu f'diffikultajiet finanzjarji temporanji biex iżommu l-liċenzja operattiva tagħhom.

58. L-ammonti ta' għajjnuna mill-Istat imsemmija jikkorrispondu għal għajnuniet mogħtija mill-Istati Membri u approvati mill-Kummissjoni, mhux neċessarjament għal ammonti effettivament imħallsa.

63. Is-sit web Re-open EU jipprovdi informazzjoni dwar ir-restrizzjonijiet fuq l-ivvjagġar fis-seħh f'kull Stat Membru. Is-siti web ewlenin rilevanti għad-drittijiet tal-passiġġieri huma s-sit web L-Ewropa Tiegħek u s-sit web tar-Rispons għall-Coronavirus immedija fl-1 ta' Marzu 2020.

66. It-tielet inċiż - L-azzjonijiet tal-Kummissjoni kienu jinkludu wkoll proposti għal Rakkomandazzjonijiet tal-Kunsill jew proposti legiżlattivi (eż. għal Rakkomandazzjonijiet tal-Kunsill (UE) 2020/1475 tat-13 ta' Ottubru 2020 dwar approċċ ikkoordinat għar-restrizzjoni tal-moviment liberu b'reazzjoni għall-pandemija tal-COVID-19, għal Formola tal-Lokalizzazzjoni tal-Passiġġieri diġitali tal-UE komuni, għal Regolament li jstabbilixxi

“Ċertifikat Aħdar Diġitali”) u hafna azzjonijiet oħra elenkati fis-sit web tal-Kummissjoni tar-rispons għall-Coronavirus¹¹.

67. L-ewwel inċiż - Fl-2013 il-Kummissjoni kienet diġà pproponiet regoli biex tkun ippreparata aħjar għal krizi kbira għad-drittijiet tal-passiġġieri tal-ajru (pjanijiet ta' kontinġenza obbligatorji, regoli ta' infurzar imsaħħa, trattament aktar ċar tal-ilmenti). Dan issa gie kkomplementat bl-Azzjoni Nru 58¹² tal-Istrateġija għal Mobbiltà Sostenibbli u Intelligenti, ippjanata għar-raba' trimestru tal-2021.

70. Il-Kummissjoni tqis li l-kontribut tal-Istati Membri dwar il-miżuri nazzjonali tagħhom huwa essenzjali u titlob lill-Istati Membri jaġġornaw regolarment l-informazzjoni tagħhom biex il-passiġġieri u l-vjaġġaturi jinżammu infurmati tajjeb.

71. L-ewwel inċiż - L-infurzar huwa l-kompetenza tal-Istati Membri.

Sa fejn huwa kkonċernat ir-Regolament 261/2004, il-Kummissjoni tassisti lill-NEBs u toffri koordinazzjoni permezz ta' laqgħat tal-NEB, pjattaforma diġitali (Wiki) għall-iskambju ta' informazzjoni u tikkjarifika l-problemi bl-interpretazzjoni tar-regoli, kif xieraq. Il-Kummissjoni adottat ukoll Linji Gwida Interpretattivi u tippubblika regolarment sommarju aġġornat tal-ġurisprudenza l-aktar importanti.

Fl-2013, il-Kummissjoni kienet ipproponiet ukoll għodod ta' infurzar aħjar, il-fajl legiżlattiv huwa fajl pendenti ta' prijorità.

Il-Kummissjoni tqis li n-negozjati fil-Kunsill dwar ir-reviżjoni tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 għandhom jiġu zblukkati malajr kemm jista' jkun u enfasizzat ir-rieżami tad-drittijiet tal-passiġġieri tal-ajru bħala fajl pendenti ta' prijorità fil-Programm ta' Hidma tagħha għall-2021. Il-Kummissjoni tqajjem l-urgenza li dan il-fajl jittieħed lura fuq l-agenda ma' kull Presidenza tal-Kunsill.

It-tieni inċiż — L-Istrateġija għal Mobilità Sostenibbli u Intelligenti tal-Kummissjoni diġà fiha azzjonijiet fir-rigward tal-protezzjoni finanzjarja tal-passiġġieri: “Mobbiltà ġusta tfisser ukoll protezzjoni għall-passiġġieri u għad-drittijiet tagħhom. L-għadd enormi ta' kancellazzjonijiet f'daqqa matul il-pandemija tal-COVID-19 wera l-importanza ta' regoli għall-UE kollha u l-importanza tal-implimentazzjoni u l-infurzar uniformi tagħhom. L-UE trid tgħin lill-passiġġieri meta l-operaturi tat-trasport ifallu jew meta jkun jinsabu fi krizi kbira ta' likwidità bħal fil-kuntest tal-pandemija tal-COVID-19. Il-passiġġieri li jithallew l-art iridu jiġu ripatrijati u l-biljetti tagħhom iridu jiġu rimborzati f'każ ta' kancellazzjonijiet mit-trasportaturi. Il-Kummissjoni tqis l-għażliet u l-benefiċċji ta' mezzi possibbli li jipproteġu lill-passiġġieri minn avvenimenti bħal dawn u, jekk ikun xieraq, se tagħmel proposti legiżlattivi.”

It-tielet inċiż — Il-Kummissjoni tfakkar li rakkomandat lill-Istati Membri biex jipprovdu tali protezzjoni tal-vouchers u semmiet ukoll il-miżuri disponibbli fil-livell tal-UE biex tappoġġa lill-Istati Membri u l-intrapriżi f'dak l-isforz (ir-Rakkomandazzjoni tat-13 ta' Mejju 2020 dwar il-vouchers).

¹¹ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_mt

¹² “Thejjiġa ta' pjan(ijiet) ta' kontinġenza għall-krizijiet għas-settur tat-trasport, inkluż miżuri dwar is-saħħa u s-sikurezza, kif ukoll miżuri operazzjonali, u stabbiliment ta' servizzi tat-trasport essenzjali”.

Ir-raba' inċiż - Il-Kummissjoni tqis li r-rwoli tal-intermedjarji jeħtieġu kjarifiki u fl-2013 diġà pproponiet xi regoli biex tiffaċilita l-applikazzjoni tal-infurzar u l-infurzar tad-drittijiet tal-passiġġieri tal-ajru meta jkunu involuti l-intermedjarji.

KONKLUŻJONIJIET U RAKKOMANDAZZJONIJIET

75. L-ghadd enormi ta' kancellazzjonijiet f'daqqa matul il-pandemija tal-COVID-19 wera l-importanza ta' regoli għall-UE kollha u l-importanza tal-implimentazzjoni u l-infurzar uniformi tagħhom. Fl-Istrateġija tagħha għal Mobbiltà Sostenibbli u Intelligenti¹³, il-Kummissjoni impenjat ruhha li tqis l-ghazliet u l-benefiċċji biex tkompli b'qafas multimodali għad-drittijiet tal-passiġġieri li hu ssimplifikat, aktar konsistenti u armonizzat, infurzat ahjar kif ukoll reżiljenti għall-kriżijiet.

76. Il-Kummissjoni tqis li, fil-kuntest tal-COVID-19, il-problema ewlenija kienet il-kriżi tal-likwidità tat-trasportaturi u tal-operaturi tal-ivvjagġar minhabba l-ammont ta' kancellazzjonijiet u, li mhux it-trasportaturi kollha infurmaw lill-passiġġieri dwar l-ghazla tagħhom bejn rimborż fi flus jew permezz ta' voucher.

Il-Kummissjoni tqis li r-rwol tal-intermedjarji rigward id-drittijiet tal-passiġġieri tal-ajru jeħtieġ kjarifika. Se tivvaluta wkoll l-ghazliet għal skema ta' protezzjoni finanzjarja biex tipproteġi l-pagamenti tal-passiġġieri kontra tali kriżijiet.

Il-Kummissjoni tqis li n-nuqqas ta' rekwizit ta' rappurtar legali għall-NEBs lill-Kummissjoni huwa r-raġuni ewlenija għaliex tali ħarsa generali mhijiex faċilment disponibbli. Fl-2013, il-Kummissjoni diġà ressqet proposta legiżlattiva f'dan ir-rigward.

Sadanittant, il-Kummissjoni użat l-istrumenti disponibbli (djalogi EU Pilot, azzjonijiet skont ir-Regolament CPC) biex tirċievi din l-informazzjoni. Dawn il-proċessi għadhom għaddejjin.

Rakkomandazzjoni 1 – Protezzjoni ahjar tad-drittijiet tal-passiġġieri u informazzjoni dwarhom

- a) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni.
- b) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni.
- c) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni.
- d) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni.
- e) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni.

78. L-Istati Membri ma tawx għajjnuna mill-Istat lil-linji tal-ajru u lill-organizzaturi tal-pakketti kollha. Barra minn hekk, daww li ma rċevewx għajjnuna mill-Istat bdew jirrimborżaw lill-passiġġieri, b'riżultat ta' miżuri ta' appoġġ u infurzar meħuda mill-Kummissjoni u mill-Istati Membri.

Rakkomandazzjoni 2 – Aktar koordinazzjoni tal-miżuri nazzjonali u rabta ahjar bejn l-ghajjnuna mill-Istat lil-linji tal-ajru u r-rimborż tal-passiġġieri

- a) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni.
- b) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni.

¹³ COM(2020)789 final

79. Hija primarjament ir-responsabilità tal-Istati Membri u l-NEBs tagħhom li jinfurzaw l-applikazzjoni tad-drittijiet tal-passiġġieri mil-linji tal-ajru. L-ambitu tal-azzjoni tal-Kummissjoni huwa limitat għas-sorveljanza tal-azzjonijiet tal-NEBs. Fl-2013, il-Kummissjoni kienet diġà pproponiet għodod addizzjonali għal infurzar aħjar. Barra minn hekk, kif imħabbar fl-Istrateġija għal Mobilità Sostenibbli u Intelligenti, il-Kummissjoni se tirrieżamina il-qafas dwar id-drittijiet tal-passiġġieri, fir-rigward tar-reziljenza tiegħu għall-kriżi.

Rakkomandazzjoni 3 – Ghodod u leġislazzjoni mtejba għas-salvagwardja tad-drittijiet tal-passiġġieri tal-ajru

- a) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni.
- b) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni.
- c) Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni.

Rakkomandazzjoni 4 – Applikazzjoni ta' modi oħra ta' trasport

Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni.